

АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА ВИКЛИКІВ, АСОЦІЙОВАНИХ З ВПРОВАДЖЕННЯМ СТАНДАРТІВ ЯКОСТІ

Кісь В. М., к.т.н., доц., Дяченко Д. Ю. студ.

(Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна)

This analysis delves into the benefits and challenges of implementing quality standards like ISO 9001 and HACCP in agriculture. It highlights improvements in product and process quality, increased customer satisfaction, and market access as major advantages. Conversely, it outlines significant challenges, including implementation costs, resistance to change, continuous improvement requirements, documentation burdens, and technical difficulties, emphasizing the need for strategic planning, stakeholder engagement, and a culture of continuous quality improvement for successful implementation

Впровадження стандартів якості, таких як ISO 9001, HACCP, та інших специфічних для галузі стандартів, може принести аграрним підприємствам значні переваги, одночасно викликаючи певні труднощі та виклики. Аналіз цих аспектів дозволяє глибше зрозуміти вартість і вигоди впровадження цих систем управління якістю.

Переваги:

Покращення якості продукції та процесів. Основною метою стандартів якості є забезпечення високої якості продукції та процесів на підприємстві. Це досягається через стандартизацію процесів, зниження відхилень у виробництві, а також через систематичний моніторинг та контроль критичних параметрів.

Підвищення задоволеності клієнтів. Постійний фокус на якості продукції та послуг сприяє збільшенню задоволеності клієнтів, що, в свою чергу, може підвищити лояльність клієнтів та їхню готовність рекомендувати підприємство іншим.

Доступ до нових ринків. Сертифікація за міжнародно визнаними стандартами якості може стати ключем до входу на нові ринки, де ці сертифікати є вимогою для постачальників.

Ефективність виробництва та зниження витрат. Стандартизація процесів та зосередження уваги на превентивних заходах дозволяють знижувати виробничі витрати за рахунок зменшення відходів, непотрібних операцій та дефектів продукції.

Виклики:

Витрати на впровадження та сертифікацію. Первинне впровадження систем управління якістю та подальше отримання сертифікатів вимагає значних інвестицій у час та фінанси, особливо для малого та середнього бізнесу.

Опір змінам. Персонал підприємства може проявляти опір нововведенням, особливо якщо не бачить безпосередніх переваг від впровадження стандартів або якщо це призводить до збільшення їхнього робочого навантаження.

Потреба в постійному удосконаленні. Стандарти якості вимагають не лише первинного впровадження, але й постійного моніторингу, оцінки та удосконалення процесів. Це може бути складно забезпечити без встановлення

ефективної системи управління знаннями та без постійного залучення персоналу до процесу поліпшень.

Вимоги до документування. Стандарти якості часто вимагають великої кількості документації, що може стати тягарем для підприємств з обмеженими ресурсами. Правильне управління документацією вимагає часу та організаційних зусиль, щоб забезпечити її актуальність, доступність та відповідність стандартам.

Технічні виклики. Адаптація існуючих виробничих процесів під вимоги стандартів якості може виявитися технічно складним завданням, особливо якщо це вимагає значних змін у технологічному процесі або оновлення обладнання.

Збалансування переваг та викликів:

Для ефективного впровадження та використання систем управління якістю на аграрних підприємствах важливо враховувати як потенційні переваги, так і можливі виклики. Впровадження стандартів якості вимагає стратегічного підходу, залучення усіх рівнів управління та співробітників, а також готовності до неперервного процесу навчання та адаптації.

Залучення кваліфікованих консультантів та використання зовнішніх ресурсів може допомогти подолати технічні та організаційні виклики, а також сприяти ефективному впровадженню стандартів. Окрім того, створення внутрішньої культури якості, де кожен співробітник розуміє свою роль у процесі забезпечення якості, є ключовим фактором успіху.

Враховуючи широкий спектр переваг, від покращення якості продукції та процесів до збільшення задоволеності клієнтів та доступу на нові ринки, а також виклики, пов'язані з витратами, опором до змін та технічними труднощами, ключем до успіху є ретельне планування, включення всіх зацікавлених сторін у процес та готовність до постійного удосконалення.

Список використаних джерел:

1. Галич І.В., Немикін А.В., Радченя С.І. Управління якістю в аграрній сфері. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Технічний прогрес в АПВ»*. 2023. С 191.

2. Загальне управління якістю. О. В. Нанка, Р. В. Антощенко, В. М. Кісь, І. О. Листопад, Н. І. Моїсєєва, І. В. Галич, А. О. Никифоров. Харків: ХНТУСГ. 2019. 205 с.

3. Шапко О. В., Коровицька В. В., Галич І. В. Управління якістю аграрного підприємства. *Молодь і індустрія 4.0 в XXI столітті*, 2023. С 316.

4. Галич І. В., Антощенко Р. В. Оцінка відповідності продукції як складова технічного регулювання. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції ННІ механотроніки і систем менеджменту*. 2020. С. 142-143.